

Αγγούρια – ένα βασικό στοιχείο στο βουλγαρικό τραπέζι

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив

Дата: 21.04.2016 Број: 4/2016

Το κύριο κέντρο προέλευσης των αγγουριών είναι η Ινδία. Το είδος καλλιεργούνταν εκεί ήδη πριν από 3.000 χρόνια. Η μεγαλύτερη γενετική ποικιλομορφία εντοπίζεται επίσης σε αυτήν την περιοχή. Υποτίθεται ότι τα αγγούρια ήρθαν στην Ευρώπη από τον Μέγα Αλέξανδρο. Ήταν γνωστά και χρησιμοποιούνταν για διατροφικούς και καλλυντικούς σκοπούς στην Αρχαία Αίγυπτο, την Ελλάδα και τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Η αρχή της καλλιέργειάς τους σε θερμοκήπια εισήχθη από τον Λουδοβίκο ΙΔ΄, και μεταφέρθηκαν στην Αμερική αργότερα.

Το είδος χαρακτηρίζεται από υψηλή πλαστικότητα, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την ευρεία εξάπλωσή του σε όλο τον κόσμο. Καλλιεργείται τόσο σε ανοιχτό χώρο όσο και σε προστατευμένες εγκαταστάσεις καλλιέργειας. Χαρακτηρίζεται από σύντομη περίοδο βλάστησης μέχρι τον καρποφορικό στάδιο και ταχεία διαμόρφωση απόδοσης.

Τα αγγούρια είναι μία από τις κύριες καλλιέργειες λαχανικών που καλλιεργούνται στη Βουλγαρία. Περιέχουν 95% νερό, αλλά ταυτόχρονα είναι πλούσια σε κάλιο, νάτριο, ασβέστιο, φώσφορο, ένζυμα και ανόργανα άλατα, τα οποία είναι σημαντικά για το ανθρώπινο σώμα. Παρά τη χαμηλή θρεπτική τους αξία, είναι καθημερινά παρόντα στο βουλγαρικό τραπέζι λόγω της εξαιρετικής γεύσης και των διαιτητικών τους ιδιοτήτων.

Πολλοί τύποι ποικιλιών καλλιεργούνται παγκοσμίως: θερμοκηπιακά (μήκος καρπού πάνω από 30 cm), για σαλάτα (μήκος καρπού 18–25 cm), τύπου BetaIpha (12–15 cm) και πίκλες (5–8 cm). Ο μεγαλύτερος παραγωγός και καταναλωτής αγγουριών είναι η Κίνα, ακολουθούμενη από την Τουρκία, το Ιράν, τη Ρωσία και τις ΗΠΑ. Το 2009, παράχθηκαν 60,6 εκατομμύρια τόνοι αγγουριών, που συγκεντρώθηκαν από 2 εκατομμύρια εκτάρια.

Στη χώρα μας, από ένα εποχιακό λαχανικό στο πρόσφατο παρελθόν, σήμερα προσφέρονται στην αγορά όλο το χρόνο. Τα κυρίαρχα εδάφη που καταλαμβάνει αυτή η καλλιέργεια βρίσκονται σε συγκροτήματα θερμοκηπίων. Σε ανοιχτό χώρο καλλιεργούνται κυρίως πίκλες, οι οποίες τροφοδοτούν τη βιομηχανία επεξεργασίας, και αγγούρια σαλάτας σε μικρές ποσότητες. Από τους 51.297 τόνους που παράχθηκαν το 2014, μόνο 6.783 τόνοι ήταν πίκλες και άλλα αγγούρια ανοιχτού χώρου, ενώ οι υπόλοιποι 44.514 τόνοι ήταν θερμοκηπιακά. Στη δομή της θερμοκηπιακής παραγωγής, τα αγγούρια καταλαμβάνουν τη δεύτερη θέση με 20–30% της έκτασης. Τα κυρίαρχα θερμοκηπιακά εδάφη που καταλαμβάνει αυτή η καλλιέργεια είναι μη θερμαινόμενα και σε αυτά καλλιεργούνται δύο σοδειές το χρόνο. Τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται ενοποίηση του θερμοκηπιακού τομέα. Παράλληλα με μικρά θερμοκήπια σε ιδιωτικές αυλές, αναπτύσσονται μεγαλύτερα συγκροτήματα – χτίζονται νέες εγκαταστάσεις και ανακαινίζονται παλιές. Αναζητούνται εναλλακτικές πηγές θέρμανσης. Ως αποτέλεσμα, η έκταση των θερμαινόμενων θερμοκηπίων στη χώρα αυξάνεται, στα οποία καλλιεργούνται καλλιέργειες όλο το χρόνο και οι αποδόσεις αυξάνονται σημαντικά.

Τα αγγούρια και οι πίκλες έχουν το μεγαλύτερο μερίδιο στην εξαγωγή θερμοκηπιακών λαχανικών. Ντομάτες, φράουλες, μανιτάρια και άλλα εξάγονται σε σημαντικά μικρότερες ποσότητες. Μια παραδοσιακή αγορά για τα λαχανικά μας, και ειδικότερα για τα αγγούρια, είναι η Τσεχική Δημοκρατία. Τα θερμοκηπιακά αγγούρια έχουν καλή αγορά στη Ρουμανία, τη Λετονία, τη Γερμανία, την Ελλάδα. Τα τελευταία χρόνια, έχουν αυξηθεί οι εξαγωγές οργανικά παραγόμενων αγγουριών. Πωλούνται με επιτυχία στη Γερμανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Ο μεγαλύτερος εισαγωγέας λαχανικών, συμπεριλαμβανομένων των αγγουριών, στη Βουλγαρία είναι η Τουρκία, ακολουθούμενη από την Ελλάδα, την Ισπανία, τη Βόρεια Μακεδονία, την Ολλανδία και άλλες. Στοιχεία από την αγροστατιστική δείχνουν ότι εξάγουμε θερμοκηπιακά προϊόντα σε υψηλότερες τιμές και εισάγουμε σε χαμηλότερες τιμές. Με λίγες εξαιρέσεις, το ισοζύγιο είναι θετικό, υπέρ των εξαγωγών. Εισάγουμε κυρίως θερμοκηπιακά αγγούρια μεγάλου καρπού, και στο τέλος του καλοκαιριού επίσης πίκλες – από θερμοκηπιακή και παραγωγή ανοιχτού χώρου, για τις ανάγκες της βιομηχανίας επεξεργασίας. Η δομή των εξαγωγών είναι παρόμοια. Οι αλλαγές που έχει υποστεί ο θερμοκηπιακός τομέας στη χώρα μας, οι συνεχείς

διακυμάνσεις στην έκταση και τις αποδόσεις έχουν επηρεάσει επίσης την παραγωγή θερμοκηπιακών καλλιεργειών και ειδικότερα των αγγουριών. Ένα μεγάλο μέρος των θερμοκηπίων που λειτουργούσαν μέχρι το 1990 εκκαθαρίστηκε και η παραγωγή μειώθηκε απότομα. Αργότερα, αν και με πολύ πιο αργό ρυθμό, ξεκίνησε η αναβίωση του τομέα. Ξεκίνησε επίσης η κατασκευή νέων συγκροτημάτων και εισάγονται σύγχρονες τεχνολογίες καλλιέργειας.